

ของฝากจาก .. HOKKAIDO

โดย...ว่าที่ ร.ต.นพดล รัชย์แก้ว รอง ผอ.สพม.13

ปลายเดือนเมษายน 2559 ที่ผ่านมาก็คือเป็นความโชคดีของผม ที่ได้ร่วมศึกษาดูงาน กับคณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จ.กระบี่ ณ เกาะ Hokkaido ซึ่งเป็นเกาะที่อยู่ตอนเหนือของประเทศญี่ปุ่น

คณะเราใช้เวลาเดินทาง 6 ชั่วโมง โดยออกจากสนามบินสุวรรณภูมิเมื่อเวลา 23.35 น. ของวันที่ 24 เมษายน บินตรงไปยังสนามบิน New Chitose Airport ที่อยู่ทางตอนใต้ของเกาะ โดยเครื่อง Boeing 787-8 Dreamliner ซึ่งเป็นเครื่องบินใหม่เพิ่งเข้าประจำการเมื่อเดือนกรกฎาคม 2557 ของการบินไทย ถึงที่นั่นประมาณ 06.00 น. ของวันที่ 25 เมษายน

หลังผ่านกระบวนการเข้าเมือง คณะนั่งรถบัสส่วนตัวออกจากสนามบินมุ่งสู่เมือง Sapporo ที่ถือเป็นเมืองหลวงของเกาะ Hokkaido ระหว่างทางแวะชมบ่อน้ำร้อน Noboribetsu ที่หุบเขารกและชมหมอกที่ฟาร์มหมีสน้ำตาล ซึ่งเป็นสัตว์สงวนของที่นี่ รวมทั้งผ่านทะเลสาบ Toya จุดชมวิวกึ่งจุดหนึ่ง ก่อนถึงเมือง Sapporo สภาพอากาศวันนี้ประมาณ 10-12 องศา ขณะที่เมืองไทยร้อนสุด ๆ ขนาด 35-40 องศา

ช่วงเย็น หลังจากเข้าที่พักที่อยู่ใจกลางเมืองและรับประทานอาหารเช้าแล้ว ก็ได้พาคณะเราไปเดินชมเมือง Sapporo ยามเย็น ซึ่งเย็นจริง ๆ ราว 5-6 องศา สิ่งที่ได้พบเห็นคือบ้านเมืองที่นี้สะอาด ปราศจากถังขยะ (หรือว่าเราหาไม่เจอ) ผู้คนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ผูกเนกไท ใส่สูทกันเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าคนทำงานสำนักงาน กระทั่งพนักงานขับรถ Taxi ร้านค้าต่าง ๆ จะปิดประมาณ 20.00 น. และมีบางร้านที่เปิด 24 ชม. ชนิดที่ว่าชายกันหามรุ่งหามค่ำกันเลย

วันที่ 26 เม.ย.คณะได้ไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ ในโปรแกรมที่ทางทัวร์จัดให้ทั้งในเมือง Sapporo และเมืองชายทะเลใกล้เคียง อากาศยังคงหนาวเช่นเดิม ช่วงเย็นเหลือประมาณ 2-3 องศา

วันที่ 27 เม.ย. ช่วงเช้า คณะได้เข้าศึกษาดูงานที่โรงเรียน Sapporo Daiichi High School ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา อันดับ 3 ของประเทศญี่ปุ่น โดยเป็นโรงเรียนเอกชนที่มีเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 1 - 3 ชั้นละ 10 ห้องเรียน ๆ ละ 40 คน รวมนักเรียน 1,200 คน สิ่งแรกที่ประทับใจเมื่อแรกเห็น คือ ความสะอาด ความเงียบสงบและเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียน มีรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการมาให้การต้อนรับคณะ พร้อมพาเดินเยี่ยมชมบริเวณ อาคารสถานที่ต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น โรงยิมส์ฝึกซ้อมซอล์พบอลที่ทันสมัย ซึ่งเป็นกีฬาอดฮิตของญี่ปุ่น (เนื่องจากในช่วงอากาศหนาวหิมะตกหนักสนามกีฬาข้างนอกจะปกคลุมด้วยหิมะ) , ห้อง Fitness ใต้พื้นสนามของโรงเรียน (ใช้พื้นที่ใต้คู่ค้ำ อาจใช้หลบลม

หนาวด้วย), สนามฟุตบอลปูด้วยหญ้าเทียม ใช้เล่นซอล์บอลและฟุตบอลก็ได้ , ห้องสมุด ที่ข้าง ๆ ห้องมีห้องนอนพักผ่อน
ของนักเรียนและครู , เส้นทางวิ่งออกกำลังกายของนักเรียนรอบโรงเรียน ที่ปูด้วยพื้นยางตลอดเส้นทางเกือบ 2 กิโลเมตร
จากนั้นเข้าสู่อาคารเรียนหลัก ก่อนเข้าไปทุกคนต้องเปลี่ยนรองเท้า โดยโรงเรียนจัดไว้เป็นรองเท้าที่ใช้สำหรับเดินใน
อาคารเรียนเท่านั้น ส่วนรองเท้าของเราจะแยกเก็บไว้ใน Locker นี่เป็นอีกมาตรการหนึ่งในการรักษาความสะอาดของเขา

หลังจากนั้น โรงเรียนให้การต้อนรับคณะเราในห้อง
ประชุมใหญ่ที่ทันสมัย ห้องประชุมมีความจุราว 600 คน
มีอัจฉริยพร้อมเก้าอี้สำหรับนั่งประชุมเหมือนสนามกีฬา
ที่สามารถพับเก็บอัจฉริยที่ชิดผนังได้ด้วยระบบ Remote
Control โดยท่านผู้อำนวยการโรงเรียนมากว่าต้อนรับอย่าง
เป็นทางการ

คณะเราถูกแบ่งเป็น 3 ทีม ออกเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ
ภายในอาคารเรียน เช่น ห้องพักครูมี 3 ห้อง สอบถามครูที่พาเยี่ยม
ชมว่า จัดให้ครูนั่งพักรวมกันเป็นระดับชั้น (ไม่นั่งเป็นกลุ่มสาระ
เหมือนของเรา ครูสอนระดับชั้นไหนนั่งพักรวมกันเฉพาะชั้นนั้น ๆ
คือ ครูสอน ม.4 ก็นั่งรวมกัน ไม่ปะปนกับครูสอน ม.5 และ ม.6)
เขาให้เหตุผลว่า ครูสอนระดับเดียวกันจะได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภาพการเรียนการสอน และปัญหาในการเรียนการสอน
ระดับชั้นเดียวกัน ทำให้สามารถแก้ปัญหาระดับชั้นนั้นได้ถูกจุดและทันเวลา รวมทั้งมีห้องเรียนที่สามารถมองเห็นกิจกรรมใน
ห้องเรียนได้ตลอดเวลา (เรียกได้ว่าเห็นซึ่งกันและกันทั้งวันเลย)

กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน เท่าที่เดินดูและสังเกตเห็นพบว่า ห้องเรียนที่นักเรียนนั่งเรียนอยู่ทุกห้องไม่มี
อุปกรณ์ ICT ใด ๆ เลย เช่น PC, Projector, Visual, Screen ๆ มีแต่กระดานดำ (ที่มีเป็น Whiteboard) กับครูที่ยืนสอน
อยู่หน้าห้อง หลายห้องเห็นนักเรียนออกมาเขียนกระดานพร้อมอธิบายเพื่อน ๆ จากการสอบถามครูที่พาเดินชมบอกว่าใน
ห้องเรียนไม่มีอุปกรณ์ ICT แต่จะมีอยู่เฉพาะในห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ เท่านั้น เราคิดว่าญี่ปุ่นซึ่งเป็นเจ้าแห่ง ICT ที่ผลิต
อุปกรณ์เหล่านี้ออกมาขายทั่วโลก น่าจะใช้ในห้องเรียนทุกห้องที่บ้านเราเรียกกันว่า “ห้องเรียนคุณภาพ” แต่ไม่เห็น...???
แปลกใจมาก ที่ยังสอนแบบเดิม ๆ แต่นักเรียนเก่งเป็นลำดับ 3 ของประเทศ

นอกจากนี้ยังมีโรงยิมส์ขนาดใหญ่ในอาคาร
เรียน ที่สามารถสอนนักเรียนได้หลาย ๆ ห้องพร้อม
กัน สำหรับกีฬาบาสเกตบอล, วอลเลย์บอล,
แบดมินตัน หรือใช้สำหรับเข้าแถว ประชุมใหญ่ทั้ง
โรงเรียนก็ได้ (อนেকประสงค์จริง ๆ)

บริเวณโถงกลางภายในอาคารเรียน ยังมี
บริเวณบันไดและที่นั่งของนักเรียน สำหรับการนั่ง
รับประทานอาหารกลางวัน นักเรียนทุกคนต้องนำ
ข้าวปลาอาหารมาจากบ้าน (โรงเรียนไม่มีโรงอาหาร
และร้านจำหน่ายอาหาร)

บริเวณนี้ยังมีที่นั่งของครูและนักเรียนใช้พบปะพูดคุยกันถึงปัญหาการเรียนการสอน หรือปัญหาส่วนตัวที่นักเรียนอยากพูดคุยกับครู (เพราะห้องพักครูไม่มีที่นั่งนักเรียน และหากคุยในห้องพักครูจะรบกวนครูท่านอื่น) หรือใช้ในการพูดคุยกัน

สามฝ่ายระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง ในกรณีที่ครูต้องขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหานักเรียนร่วมกัน นับว่าเป็นความโปร่งใสของการพูดคุยกันระหว่างครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง เพราะนั่งคุยกันในที่โล่งใครเดินผ่านไปมาก็เห็น

อีกอย่างหนึ่งอาจจะทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ เห็นว่าใครที่ถูกรุ้เรียกพบเรียกคุย อาจจะมีปัญหา เลยทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ ไม่กล้าทำตัวให้มีปัญหา ไม่งั้นอาจถูกรุ้เรียกพบเรียกคุย แล้วต้องมานั่งคุยในที่โล่ง ๆ เช่นนี้ก็อาจเป็นไปได้ (คงอายเพื่อน..)

โถงทางเดินกลางอาคารเรียน บริเวณบันไดทางขึ้น ชั้น 2-3 มีการจัดทำตู้โชว์ ไว้สำหรับโชว์ถ้วยรางวัล โล่รางวัล ต่าง ๆ ที่โรงเรียน หรือนักเรียนได้รับไว้อย่างสวยงาม เป็นระเบียบดี (ไม่เห็นวางไว้ที่ห้องอื่น ๆ หรือส่วนอื่นของโรงเรียน) ใครมาเห็นก็ได้ชื่นชม ได้เห็นถึงเกียรติประวัติและความยิ่งใหญ่ของโรงเรียน ถือเป็นงานประชาสัมพันธ์ที่ดี

หลังจากนั้น คณะได้กลับเข้าสู่ห้องประชุมใหญ่อีกครั้ง เพื่อฟังบรรยายสรุปและพูดคุยสอบถามสำหรับในประเด็นที่ยังต้องการทราบ หรือสงสัย เช่น หลักสูตรการ

เรียนการสอน, กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน, การวัดผล ประเมินผล, ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ๆ ซึ่งส่วนใหญ่คล้ายกับเมืองไทยเรา แต่เนื่องจากที่นี่เป็นโรงเรียนยอคนิยมที่มีการคัดนักเรียนเข้าเรียนเช่นกัน (แม้เป็นโรงเรียนเอกชน) นักเรียนส่วนใหญ่จึงมาจากครอบครัวที่มีความพร้อม จึงไม่ค่อยมีปัญหาในการเรียนการสอน หรือปัญหาส่วนตัวมากนัก

เมื่อสอบถามถึงการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน ทราบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขี่รถจักรยานมาโรงเรียน เพราะที่โรงจอดรถจักรยาน มีรถจักรยานจอดอยู่หลายร้อยคัน บางคนอาจมีผู้ปกครองมารับ-ส่ง บางคนอาจเดินมาโรงเรียนเอง ประเทศนี้ฝึกเด็กให้ช่วยเหลือตัวเองตั้งแต่เด็ก เราสังเกต

ขณะที่นั่งรถผ่านเมืองเห็นเด็กนักเรียนเล็ก ๆ เดินตามริมถนน หลังเลิกเรียน ไกด์บอกว่าเขาฝึกตั้งแต่ ป.2 ให้เดินมาโรงเรียนเอง โดยนักเรียนจะสะพายกระเป๋าเป้ และมีการติด GPS ไว้ที่กระเป๋าเป้ ผู้ปกครองสามารถดูได้จากโทรศัพท์มือถือถ้าลูกหลานตัวเองเดินถึงไหนแล้ว ไกด์ถึงโรงเรียนหรือยัง เมื่อก้าวเข้าสู่ประตูโรงเรียน ผู้ปกครองสามารถดูจากกล้องวงจรปิดที่ประตูของโรงเรียนผ่านโทรศัพท์มือถือถ้าลูกเข้าไปโรงเรียนแล้ว (นักเรียนไม่มีการขี่รถมอเตอร์ไซด์มาโรงเรียนเหมือนบ้านเรา สังเกตในเมืองก็ไม่มีใครขี่รถมอเตอร์ไซด์.. ญี่ปุ่นผลิตรถมอเตอร์ไซด์ขายให้ประเทศอื่น แต่คนของเขาขี่จักรยาน...)

คณะเดินทางออก
จากโรงเรียนประมาณ
11.30 น. เพื่อไป
รับประทานอาหาร
เที่ยงตามโปรแกรมที่
ทัวร์จัดให้ (เขาไม่เลี้ยง
เหมือนบ้านเรา..ดูงาน
อย่างเดียว...)

ตลอดเวลา 3 – 4 วัน ที่ได้สัมผัสกับเกาะ Hokkaido โดยเฉพาะเมือง Sapporo ซึ่งเมืองนี้ คนไทยเคยมาสร้าง
ชื่อเสียงไว้คือ การแกะสลักหิมะนานาชาติที่ชนะเลิศระดับโลกหลายปีติดต่อกัน (ในภาพแชมป์ปีล่าสุด 2015) ทั้ง ๆ ที่
เมืองไทยไม่มีหิมะ ทำให้คนไทยอย่างเราพลอยหน้าชื่นตาบานไปด้วย (ขอขอบคุณภาพจาก www.sadoodta.com) และทำให้นึก
ถึงคำโฆษณาที่กล่าวว่า “คนไทยถ้าตั้งใจทำอะไรแล้ว จะไม่แพ้ชาติใดในโลก” และยังพบว่าชาวเมือง Sapporo มีอัธยาศัยดี

มาก แต่เขาไม่พูดภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะคนรุ่นเก่าจะ
สื่อสารกันไม่ได้เลย แม้แต่คนขับ Taxi บางคน มีแต่คนรุ่น
ใหม่ วัยรุ่นเท่านั้นที่สามารถสื่อสารกันได้ โกดื่บบอกว่าคน
ญี่ปุ่นเขาจะไม่นิยมพูดภาษาอื่นนอกจากภาษาญี่ปุ่น
บางครั้งจึงต้องใช้ภาษามือสื่อสารกัน

ในเกาะ Hokkaido นี้ ระบบขนส่งมวลชนดีมาก มี
เส้นทางรถไฟใต้ดินหลายสายไปได้ทั่วเกาะ การเดินทางจึง
สะดวกมาก รวมทั้งในเมือง Sapporo เอง ยังมีรถรางวิง
วนรอบใจกลางเมือง ผู้คนส่วนใหญ่เลยใช้บริการขนส่ง
สาธารณะ มากกว่าใช้รถส่วนบุคคล โกดื่บเล่าว่าที่นี่มีเงินอย่าง
เดียวซื้อรถยนต์ไม่ได้ หากจะซื้อจะต้องมีที่จอดรถยนต์ที่บ้าน
ด้วย เราเห็นในเมืองมีลานจอดรถยนต์แบบเก็บเงินหลายแห่ง คิดเป็นรายชั่วโมง ๆ ละประมาณ 1,000-1,200 เยน (300
กว่าบาท) จึงไม่แปลกใจว่าทำไมชาวเมืองจึงนิยมใช้บริการขนส่งสาธารณะมากกว่าการซื้อรถยนต์ส่วนตัว (ยกเว้นคนมีฐานะ)

อีกประการหนึ่ง รถยนต์ในญี่ปุ่นอนุญาตให้ใช้ได้แค่ 6 ปี หลังจากนั้นต้องขายและซื้อใหม่ แต่หากใครต้องการใช้ต่อ
เกินกว่า 6 ปี ก็ได้แต่ต้องชำระค่าภาษีมากขึ้นและแพงกว่ารถใหม่ จึงเห็นได้ทั่วไปตามสถานที่ขายรถยนต์ใช้แล้ว หลายคันยัง
ดูสวยและใหม่ นั่งรถผ่านท่าเรือเมืองโอตารุเห็นรถยนต์ใช้แล้วบรรทุกอยู่เต็มลำเรือ โดยที่เรือบรรทุกลำนั้นติดธงชาติญี่ปุ่น
และธงชาติกัมพูชา (ไม่รู้ว่าจะบรรทุกไปไหนนะ...???)

ป หสรุปจากการเดินทางครั้งนี้...ทำให้ทราบว่าบางสิ่งบางอย่างที่เราคิดว่าเราดี แต่ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เขา
ดีกว่าเราและเรายอมรับ ทั้งในเรื่องความสะดวกสบายของบ้านเรือน โรงเรียน บ้านเมือง ถนนหนทางและสถานที่ต่าง ๆ หรือเรื่อง
ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและความมีน้ำใจของผู้คน ที่เขาฝึกกันตั้งแต่เล็กโดยที่ครอบครัวและพ่อแม่มีส่วนร่วม
เป็นต้น ทำให้คิดถึงเมืองไทยเรากำลังเร่งรณรงค์เรื่องค่านิยม 12 ประการ แต่ที่นี่..เราเห็นหลายประการจาก 12 ประการ
ที่เราอยากให้เกิดกับคนไทย.. แต่มีอยู่ในนิสัยและการปฏิบัติของผู้คนที่พบเห็นได้ในเมือง Sapporo แห่งนี้.

(ขอขอบคุณภาพสนับสนุนบางส่วนจาก google.com และ <http://harusen2016.blog.so-net.ne.jp/>)